

ŽELVE

1. TELESNE ZNAČILNOSTI
2. DIHANJE
3. PREMIKANJE
4. PREHRANA
5. RAZMNOŽEVANJE
6. ŽIVLJENSKI PROSTOR
7. UVRSTITEV V SISTEM
8. ZANIMIVOSTI
9. SLIKA, SKICA ŽIVALI
10. BIBLIOGRAFSKI PODATKI

TELSENE ZNAČILNOSTI

Plazilci so prva od **življenja v vodi neodvisnih** vretenčarjev.

Oploditev je neposredna, notranja. Neodvisnost od vodnega okolja je omogočilo tudi amniotsko jajce (ki ga najdemo tudi pri ptičih in stokovcih). Zarodek, ki se razvija v notranjosti plodnika, zapolnjenega s plodovnico (amniotsko tekočino), črpa hrano iz rumenjaka in beljaka. Zadnji vsebuje tudi veliko vode. Lupina ga ščiti pred zunanjimi vplivi in omogoča izmenjavo dihalnih plinov kisika in ogljikovega dioksida.

Koža ščiti pred izsuševanjem telesa, zato je suha in luskasta. Ker nima dihalne vloge, imajo plazilci že bolj razvejana pljuča.

Imajo sklenjen krvožilni obtok, njihovo srce je delno predeljeno (preddvor pri vseh, prekat pa je popolnoma predeljen le pri krokodilih). Razen udavov **imajo nestalno telesno temperaturo.**

Plazilci so z izjemo večine želv v glavnem mesojedci.

Čutila in živčevje so dobro razviti. Pri vohanju si mnoge vrste (denimo kače) pomagajo z **razcepljenim jezikom**, s katerim vnašajo snovi v **vohalne jamice**. Ne slišijo najbolje, vendar dobro **zaznavajo tresljaje**.

So enospolniki.

2. DIHANJE

Želve dihajo s pljuči. Če so želve morske prav tako dihajo s pljuči in vsako uro hodijo zajemat zrak.

Slika1: Morska želva.

Slika 2: Kopenska želva.

3. PREMIKANJE

Premikajo se s plavanjem ali pa z hojo odvisno je od tipa želva. Ta je lahko morska ali pa kopna.

4. PREHRANA

~MORSKE ŽELVE

Morske želve v vodi najdejo ribe, paglavce, rake, polže, vodne žuželke in njihove ličinke in vodne rastline. Želve se hranijo večinoma zjutraj ali pozno popoldne. Rdečevratke jedo hrano predvsem v vodi.

Prebavila lahko normalno delujejo le ob primerni temperaturi. Prebavila, polna hrane, začno ob padcu temperature razpadati. Zaradi nepopolne prebave se lahko pojavijo različna obolenja.

Več živali v akvaterariju dobro vplivajo na sprejemanje hrane. Zaradi prevelikih količin hrane živali zbolijo, lahko pa se jim tudi zamastijo jetra

~KOPENSKE ŽELVE

Kopenske želve so rastlinojede živali, ki se hranijo s tistim, kar dobijo v svojem okolju. Različne trave, regrat, plodovi, za posladek pa občasno na njihov jedilnik zaide tudi kak polž ali deževnik.

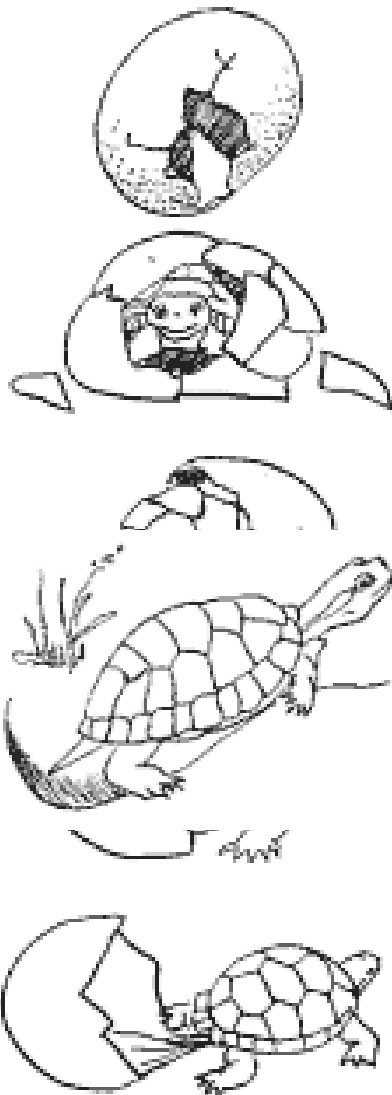
Tudi v ujetništvu lahko sestavite pester jedilnik, na katerem so solata, regrat in regratovi cvetovi, špinača, brokoli, cvetača, paradižnik, kumarice, paprika in druga zelenjava. Želve imajo rade tudi različno sadje (hruške, jabolka, marelice, jagode,...), vendar pazite, da ga ni preveč, saj lahko povzroči prebavne motnje.

Svoji ljubljenci ponudite tudi tovarniško pripravljeno hrano, namenjeno kopenskim želvam. Na mešanico sadja in zelenjave potresite mineralno vitaminski dodatek z veliko kalcija in vitamina D3. Nikoli pa kopenske želve ne hranite s pasjo ali mačjo hrano! Ta hrana je za želve premočna, vsebuje preveč beljakovin in hranjenje s tako hrano povzroča nepravilen razvoj okostja in oklepa in druge zdravstvene težave. Raje ji jedilnik popestrite z občasnim dodatkom sadnih ali ovsenih kosmičev ali različnimi otroškimi kašami.

Slika 3: Prehranjevanje

5. RAZMNOŽEVANJE

Samčki želve spolno dozoriijo pri približno 9 do 10 cm, samice pa pri 16 cm telesne dolžine. Pogoj, da se spolni nagon pri želvah sploh pojavi, je zimsko spanje (zimsko mirovanje). Pripravljenost za parjenje sproži povečano delovanje spolnih hormonov in jo sprožita povišana temperatura ter dnevno nočni ritem. Želve se pariijo spomladi (konec aprila ali v začetku maja). V naravi se lahko pariijo še oktobra.

Za odlaganje jajčec samice izberejo razmeroma suh prostor z mehkejšo podlago (pesek, zemlja, šota). Z vodo iz črevesnih mešičkov in

sečnega mehurja ovlažijo ali celo namočijo tla. Samo odlaganje jajčec traja le nekaj minut. Samica v jamico odloži od 5 do 22 jajčec. Čas razvoja je zelo različen in odvisen od zunanjih vplivov. V normalnih razmerah traja razvoj 60

do 80 dni.

Izlegli mladiči imajo odprt trebušni popek in večji ali manjši hranilni mešiček. Jajčni zob, ki ga uporabljajo za odpiranje jajčne lupine, je viden še približno 10 dni, nato se posuši in odpade. Čim večja postaja želva, tem počasneje raste.

6. ŽIVLJENSKI PROSTOR

MORSKE ŽELVE:

Želve najdemo v počasi tekočih in gosto zaraščenih stoječih vodah Srednje Amerike. Podnevi so rade v bujnem rastlinju, sončijo se na velikih plavajočih listih ali po koreninah, ki štrlijo iz vode.

Če jih imamo doma kot male živali moramo paziti na vzdrževanje stane temperature vode, kar vpliva na prebavo.

KOPENSKE ŽELVE:

Je subsaharska vrsta, ki živi v suhih področjih in ne prenaša vlažnih ali hladnih pogojev. Kljub temu je priporočljiv stalen dostop do pitne vode in občasno vlaženje oklepa. Želva pozimi ne hibernira.

7. UVRSTITEV V SISTEM

Kraljestvo: Animalia (živali)

Deblo: Chordata (strunarji)

Razred: Reptilia (plazilci)

Red Testudines (želve)

Podred Paracryptodira (izumrli)

Podred Cryptodira

Družina Chelydridae (hlastavke)

Družina Meiolaniidae ([izumrli])

Naddružina Testudinoidae

Družina Haichemydidae (izumrli)

Družina Sinochelyidae (izumrli)

Družina Lindholmemydidae (izumrli)

Družina Testudinidae (kopenske želve ali kornjače)

Družina Geoemydidae

Družina Emydidae (sklednice)

Rod Trachemis

Vrsta T. Scripta

Podvrsta: T. s. elegans

Naddružina Trionychoidea

Družina Adocidae (izumrli)

Družina Carettochelyidae

Družina Trionychidae (mehkokožne želve)

Naddružina Kinosternoidea

Družina Dermatemydidae (tabasovke)

Družina Kinosternidae

Družina Platysternidae

Naddružina Chelonioidae

Družina Toxochelyidae (izumrli)

Družina Cheloniidae (morske želve)

Družina Thalassemyidae (extinct)

Družina Dermochelyidae (usnjače)

Družina Protostegidae (izumrli)

Podred Pleurodira

Družina Proterochersidae (izumrli)

Družina Chelidae (kačjevratke)

Družina Araripemydidae (izumrli)

Naddružina Pelomedusoidae

Družina Pelomedusidae (pelomeduzne želve)

Družina Bothremydidae (izumrli)

Družina Podocnemididae

Slika 4: Želve

8. ZANIMIVOSTI

Želve delimo v dve skupini glede na umikanje vratu v oklep: želve, ki potegnejo vrat pod hrbtenico (Cryptodira) in želve, ki vrat potegnejo postrani (Pleurodira).

Večina kopenskih želv ima oči usmerjene nazdol, da gledajo na predmete pod sabo in pred njimi, medtem ko so oči pri vodnih želvah nameščene nekoliko bolj proti vrhu glave. Želve imajo odličen nočni vid zaradi izjemno velikega števila paličic v mrežnici. Čepki pa jim omogočajo barvni vid od ultravijolične A do rdeče valovne dolžine.

Kopenske želve večinoma zelo počasi premikajo glavo, saj je hitro gibanje običajno lastnost plenilcev, ki iščejo plen. Mesojede želve hitro premikajo glavo, da lahko hitro hlastnejo.

Želve imajo tog, neupogljiv »kljun«. Za razkosavanje in žvečenje hrane pa uporabljajo čeljusti. Namesto zob imajo ostre roževinaste robove spodnje in zgornje čeljusti. Mesojede želve imajo kot nož ostre robove, ki režejo skozi meso. Rastlinojede želve pa imajo nazobčane robove čeljusti, ki omogočajo trganje rastlin. Z jezikom si želve pomagajo pri požiranju hrane in za razliko od ostalih plazilcev iztegnejo jezik, da ujamejo hrano.

9. SLIKE

<http://planet-zabave.net>

